

Fullveldi:

DREYLMURIN UM JERUSALEM SUM

Í bókini hjá Sjúrdi Skaale, »2000 – tá Føroyar skuldu loysa«, fáa vit fult innlit í alla fullveldistilgongdina og samráðingarnar við donsku stjórnina í ár 2000. Eygleiðarin er Sjúrdur Skaale. Maðurin sum 26. mai í 2011 ikki longur kendi seg heima í Tjóðveldinum. Maðurin, sum ikki longur trúði upp á sjálvt grundarlagið hjá Tjóðveldisflokkinum, sum er, at fólkaatkvøðan 14. september í 1946 skal fremjast í verki

EIRIKUR LINDENSKOV

»Ókey. Set meg so uppá.«

Soleiðis byrjar gott 400 síður drúgva bókin, sum Sjúrdur Skaale gevur út í næstu viku.

Tað eru orðini hjá Høgna Hoydal, sum hævundin endurgevur. Tað er tá formaðurin í Suðurstreymoyar Tjóðveldisfelag ringir í sjónvarpið til Høgna Hoydal at fáa hann upp á listan hjá Tjóðveldisflokkinum til løgtingsvalið í 1998.

Høgna Hoydal var vorðin ímyndin av øsingini ímóti donsku stjórnini í sambandi við bankakreppurnar. Sum sjónvarpsmaður hevði hann gjørt sendirøð um bankabjargingarnar og avdúkað, hvussu danska stjórnin turkaði tap, sum stjórnin og Danske Bank áttu, upp á froyingar. 2,7 milliardir krónur til samans.

Í 18 kapitlum lýsir hann gongdina í stríðnum hjá Høgna Hoydal og Tjóðveldisflokkinum fyri at vinna Føroyum fullveldi. Eitt stríð við donsku stjórnina, eitt stríð við føroysku andstøðuna, eitt stríð við Fólkaflokkinn og eitt stríð innanhýsis í Tjóðveldisflokkinum.

Hann byrjar tó eitt sindur fyrr enn avgerandi løgtingsvalið í 1998, nemur við undirgrundarsamráðingarnar og bankabjargingarnar og semjuna við donsku stjórnina frá 10. juni í 1998 í sambandi við bankabjargingarnar.

Betri innlit enn fáur

Við ógvuliga nágreiniligari gjøgnumgongd lýsir hann tilgongdina til fullveldissamráðingarnar.

Vit fáa innlit í fundir í landsstýr-

inum, í ymsum bólkum, innanhýsis í flokkum og samráðingar við stjórnina. Sjúrdur Skaale var sum embætismaður við í øllum og hevur tí sera gott innlit í alt tað, sum fór fram.

Umsitingin í landsstýrinum hevur ikki viljað givið fjølmiðlum innlit í skjøl frá samráðingum, tí sambært Løgmansskrivstovuni, so eru samráðingarnar ikki lidnar enn – hvussu tað so skal skiljast.

Men tá Sjúrdur sjálvur hevur verið við í øllum fyrireikinum og til samráðingar og við til at leggja til rættis, so hevur hann betri innlit í málið enn fáur – og tað er uttan iva tað, sum drívur verkið hjá honum at geva út hesa samtíðarsøðuligu bólk.

Sjúrdur fríggar við fleiri

Føroyska fullveldis-sendinevndin á Strøget í Keypmannahavn á veg á Christiansborg at hitta Poul Nyrup Rasmussen og hægstu ráðharrar hansara: Herluf Sigvaldson, embætismaður, Høgna Hoydal, fullveldismálaráðharri, Karsten Hansen, figgjarmálaráðharri, Anfinn Kallsberg, løgmaður. Aftanfyrri hómast Sjúrdur Skaale, embætismaður, og Helena Dam á Neystabø, landsstýrskvinna og forkvinna í Sjálvstýrisflokkinum

MYND: KALMAR/DIMMALÆTTING

Hoydal.

Politiski embætismaðurin

Hævundurin verður drigin upp í fullveldismeldurin hjá Høgna Hoydal, árið eftir at landsstýrið er skipað. Og eitt lítið prát við Høgna Hoydal í gongugøtuni ein dagin í 1999 førir til, at Sjúrdur Skaale verður settur í starv sum embætismaður í Tinganesi. Soleiðis verður hann spinndoktari – fyrst og fremst hjá Høgna Hoydal, men eisini hjá Anfinni Kallsberg.

Sum embætismaður situr Sjúrdur Skaale og arbeidir politiskt fyri Tjóðveldisflokkinn.

Her er talan um beinleiðis misnýtslu av almennum starvsfólki – so langt úti er tað, Sjúrdur Skaale fyri almenna lön situr úti í Tinganesi og skriar – ikki bara

lesarabrøv og talur fyri Høgna Hoydal, men eisini eina heila bók, sum Sprotin gevur út.

Samtíðarsøga er sjáltsamt fyrbrigdi í føroyskari bókaútgávu. Og politiska søgu hava vit at kalla onga. Tí er hendan bókin hjá Sjúrdi Skaale kærkomin lesnaður hjá teimum, sum hava stóran áhuga fyri politisku gongdini um aldarskiptið. Hon er drúgv og langdrigin, men áhugaverd – kanska serliga fyri okkum nørðar, sum fegnir sita undir hvørjum orði.

Tað er vanligt í øðrum londum, at ríkisleiðarar og leiðandi politikarar skriva endurminningar, har teir útleggja frama politikkin eftir sínum hævdi. Tað er áhugavert, og ja, sjálvandi er tað einsíðugt. Men tá fleiri politikarar greiða frá søguni út frá sínari síðu, so fært tú sáldað tað frá, sum frægast. Men eftirtíðin hevur so søguna – sum kann tulkast út frá ymsu sjónarhornunum.

Í Føroyum eru vit fátæk í so máta. Tí einki nevnivert er komið á prent frá fólki, sum hava verið í politiskum lyklastervum – ella embætisfólki fyri tað.

Sum so er hendan bókin hjá Sjúrdi Skaale kærkomin.

Stóra virðing fyri Høgna

Hóast tað er øllum kunnugt, at Sjúrdur Skaale kom í stríð við Tjóðveldi, at hann ikki trúði upp á stevnu og grundarlag floksins longur, so er virðingin stór fyri Høgna Hoydal, sum var beinleiðis oröskin til, at Sjúrdur bleiv aktivur tjóðveldismaður og endaði sum lögtingsmaður fyri Tjóðveldi, hóast fortíð sum javnaðarmaður.

Hann lýsir Høgna Hoydal sum